

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва та хореографії
Кафедра музикознавства та музичної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія музики: Історія зарубіжної музики

для студентів

спеціальності: 025 Музичне мистецтво
освітнього рівня: першого (бакалаврського)
освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

Київ – 2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>2024/23</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	(прізвище, ініціали)
« »	20 <u>23</u> р.

Розробники:

Ольга ЛГУС, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти,
Богдан ДЕМ'ЯНЕНКО, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти.

Викладач: Богдан ДЕМ'ЯНЕНКО, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти

Протокол від "28" серпня 2023 року № 11

Завідувач кафедри _____ Ольга ОЛЕКСІУК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 025.00.02 Сольний спів

__ . __ . 20__ р.

Гарант освітньої програми _____ Яна КИРИЛЕНКО

Робочу програму перевірено

__ . __ . 20__ р.

Заступник декана _____ Інна ТКАЧЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		заочна
«Історія музики: Історія зарубіжної музики»			
<i>Вид дисципліни</i>	<i>обов'язкова</i>		
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	<i>українська</i>		
<i>Загальний обсяг кредитів/годин</i>	<i>3/90</i>		
<i>Курс</i>	<i>1</i>		<i>-</i>
<i>Семестр</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>-</i>
<i>Кількість змістових модулів з розподілом:</i>	<i>2</i>		
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>-</i>
<i>Обсяг годин, у тому числі:</i>	<i>60</i>	<i>30</i>	<i>-</i>
<i>Аудиторні</i>	<i>28</i>	<i>14</i>	<i>-</i>
<i>Модульний контроль</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>-</i>
<i>Семестровий контроль</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>28</i>	<i>14</i>	<i>-</i>
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>-</i>	<i>залік</i>	<i>-</i>

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає в організації процесу формування слухацької та виконавської культури майбутнього фахівця, розширення його загальної та професійної ерудиції шляхом ознайомлення із ключовими епохами та стилями європейської музичної культури з акцентуванням спадкоємного зв'язку між ними, історичної циклічності культуро-творчих процесів та діалогічності музики як виду мистецтва.

Завдання курсу:

- ознайомлення з еволюцією музичних стилів у європейському мистецтві в аспекті історичних зрушень суспільної свідомості, зміни загальної «картини світу»;
- передання основних принципів еволюції розвитку музичного мистецтва через категорії «стиль», «стилістика», «жанр», «жанровий стиль», поняття стилю як художнього методу пізнання дійсності;
- формування спеціального термінологічно-поняттєвого апарату знань;
- розширення музично-історичної ерудиції студентів.
- формування образно-емоційного ставлення у сприйнятті музичного матеріалу;
- розвиток навички визначати зв'язок музики з іншими видами мистецтва, літературою, образотворчим мистецтвом, національними традиціями тощо;
- виховання естетичного та музичного смаку, формування критеріїв самостійної оцінки художньої цінності творів музичного мистецтва та перебігу сучасних процесів у музичній культурі;
- формування навичок аналітичного та критичного мислення,
- розвиток навички аналітично-пошукової роботи із використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

2. Результати навчання за дисципліною

У процесі вивчення курсу з історії зарубіжної музики студенти повинні **знати**:

- терміни та поняття, що складають категоріальний апарат курсу;
- періодизацію історії музичного мистецтва, етапи його розвитку;
- соціально-історичний та культурний контекст музичного явища, що вивчається;
- жанри та композиційні техніки (прийоми, и композиційного мислення);
- основні («великі») музичні стилі та течії окремих епох, авторські стилі творчих індивідуальностей;
- життєвий та творчий шлях видатних композиторів, визначальні твори в історії музики та їхні особливості.

Студенти повинні **вміти**:

- дати визначення термінам та поняттям курсу;
- характеризувати головні тенденції розвитку музичного мистецтва у соціально-історичному та культурному контекстах;
- викласти зміст інформаційних тем курсу;
- розкрити характер змін музичного мистецтва на різних етапах його розвитку;
- слухати музику, образно висловлюватись щодо характеру, ідейного значення музичних творів, їх цінності;
- аналізувати засоби музичної виразності, визначати стиль та жанр творів, їх художню цінність, вирізняти типологічні та специфічні риси того або іншого музичного явища;
- вміти прив'язати за стилевими, жанровими та стилістичними ознаками музичні

зразки, окремі музичні твори до різних історичних епох, індивідуальних композиторських стилів або «великих» стилів.

У процесі вивчення курсу студент формує такі програмні компетентності:

Загальні компетентності:

- Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність працювати автономно.
- Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

- Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- Здатність застосовувати базові знання музично-теоретичних систем та провідних концепцій та отримані знання з педагогіки та психології у педагогічній діяльності з фаху.
- Здатність оперувати професійною термінологією.
- Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

- Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання:

- Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту
- Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
- Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
- Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- Застосовувати теоретичні знання та навички в менеджерській практичній діяльності.
- Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- Демонстрація музично-теоретичних, культурно-історичних знань з музичного мистецтва. Знати основи педагогіки та психології та володіти навчальним репертуаром з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.
- Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви модулів і тем	Усього	Види занять і розподіл годин			
			Аудит.			Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Лабораторна робота	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музична культура від давніх часів до початку XIX ст.						
1.1.	Періодизація історії музики. Музика Античності, Середньовіччя та Ренесансу	10	4	2		4
1.2.	Музичне мистецтво XVII – початку XVIII ст.	8	2	2		4
1.3.	Німецьке музичне бароко	6	-	2		4
1.4.	Творчість композиторів Віденського класицизму	8	2	2		4
	Модульний контроль	2				
	Разом	34	8	8		16
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Музична культура XIX ст.						
2.1.	Романтизм як стиль музичної творчості XIX ст. Камерно-вокальна музика	8	2	2		4
2.2.	Інструментальні жанри епохи Романтизму	8	2	2		4
2.3.	Шляхи розвитку романтичної опери	8	2	2		4
	Модульний контроль	2				
	Разом	26	6	6		12
	Всього за I семестр	60	14	14		28

№ п/п	Назви модулів і тем	Усього	Види занять і розподіл годин		
			Аудит.		Самостійна робота
			Лекції	Семінари	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Музична культура кінця XIX – XXI ст.					
3.1.	Відхід від естетики Романтизму в музиці кінця XIX – початку XX ст. Імпресіонізм, експресіонізм.	12	4	2	6
3.2.	Стильові пошуки композиторів XX–XXI ст.	16	4	4	8
	Модульний контроль	2			
	Всього за II семестр	30	8	6	14

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музична культура від давніх часів до початку XIX ст.

Тема 1.1. Періодизація історії музики. Музика Античності, Середньовіччя та Ренесансу

Періодизація історії музики. Етапи розвитку європейської музичної культури. Античність; Середньовіччя та Ренесанс; Новий час – Бароко, Класицизм, Романтизм; Новітній час. Основна спрямованість світогляду кожної з епох.

Музика періоду Античності. Етапи розвитку давньогрецької музичної культури. Поняття міфу, ритуалу, символу. Музика як частина ритуалу. Сольна й хорова лірика. Театр як явище синтезу мистецтв, роль музики в театрі. Музика і філософія (Платон, Аристотель). Міф про Орфея. Музика як частина космічної гармонії. Музика й математика (Піфагорійство). Аполлон та Діонісій (культи). Елліністичний та римський періоди.

Музика епохи Середньовіччя. Виникнення християнства, цілісність середньовічної особистості. Основоположні ознаки богослужбового співу. Монодія як провідний тип співу церковної музики. Відгалуження християнського світу за приналежністю до Східної або Західної Церкви. Період “Ars antiqva”. Ранні форми багатоголосся, григоріанський хорал. Органум та його різновиди, нові жанри і форми. Готика, провідна роль Франції, Парижа. Школа Нотр-Дам. Леонін і Перотін.

Музика епохи Відродження. Тенденції суспільного розвитку, реформація та релігійні війни. Народне пісенно-танцювальне мистецтво, його вплив на розвиток світської музики. Творчість Г. Машо, Ф. Ландіно. Ізоритмія – провідна ідея часу (ізоритмічні мотети). Вплив світського мистецтва на культові жанри. Розвиток інструментальної музики та побутового музикування. Мистецтво менестрелів. Період “Ars nova”. Формування музичної теорії (Ф. Вітрі, Дж. Царліно), нова жанрова система. Нідерланди: Г. Дюфаї, Ж. Депре, Ж. Окегем, Я. Обрехт, О. Лассо, Я.П. Свелінк. Франція. Світська багатоголосна пісня, бургундська *chanson*: Ж. Беншуа. Масштабні хорові програмні твори К. Жанекена. Італія. Світські вокально-інструментальні жанри (фротоло, вілланела, мадригал). Римська поліфонічна школа (Дж. Палестрина). Англія. Розквіт поліфонії Дж. Данстейбла. Народнопісенна основа інструментальної музики (віола, верджінал). Творчість В. Берда, Дж. Булла, Т. Морлі, Дж. Доуленда. Німеччина. Рух Реформації, вплив на музичну культуру. Вплив хоралу на розвиток вокально-інструментальних жанрів. Митці: Й. Вальтер, Л. Зенфль, Л. Хаслер, М. Преторіус. Світська поліфонічна пісня XVI ст. Мистецтво мейстерзінгерів.

Література основна: 1, 3, 5.

Додаткова: 2, 5–14, 18.

Тема 1.2. Музичне мистецтво XVII – початку XVIII ст.

Історико-культурний контекст. Політичне життя Європи, відображення історичних процесів в культурі. Класицизм у мистецтві: роль естетики Античності та філософії раціоналізму. Закріплення ладо-тональних функцій гармонії. Розвиток поліфонії. Розквіт мистецтва сольного співу. Виникнення опери, відображення у ній гуманістичних ідеалів пізнього Відродження. Жанри кантати й ораторії. Розвиток побутової інструментальної музики. Нові інструм. жанри: сюїта, соната, симфонія, увертюра, концерт.

Італія. Зародження опери (Я. Пері, Дж. Качіні). Антична міфологічна основа, художній синтез поезії, музики і сценічного дійства. Речитативний стиль співу. К. Монтеверді: етапи творчості, основні жанри. Роль мадригалу у формуванні нового вокально-драматичного стилю. Опера-seria А. Скарлатті, зародження стилю *bel canto*. Інструментальна музика. Дж. Фрескобальді. Поширення лютні, гітари і клавічембало у музичному побуті. Розвиток сольних смичкових і духових інструментів. *concerto-grosso*. Творчість А. Кореллі, А. Вівальді, Дж. Тартіні. Розквіт камерного і концертного виконавства. Перші концертні організації в Італії.

Франція. Епоха абсолютизму. Вплив естетики класицизму на музичний театр, розвиток балету. Ж.Б. Люллі – творець французької опери (лірична трагедія). Риси народно-танцювальної музики у його творах. Театральна декламація у сольних вокальних партіях, роль хорів, прологів, балету. Музичний театр Ж. Ф. Рамо: нові естетичні тенденції у трактуванні міфологічних сюжетів. Виконавська і музикознавча діяльність Ж. Ф. Рамо («Трактат про гармонію»). «Куртуазні пісні» і лютнева музика. Клавесинна творчість Ф. Куперена, Ж. Ф. Рамо, Л. К. Дакена. Риси галантності як відображення придворних смаків.

Англія. Вплив революції 1649 року на духовне життя країни, посилення іноземного впливу в мистецтві. Г. Персел – найвидатніший національний композитор. Жанрова система його творчості (вокальні й інструментальні жанри). Зв'язок із традиціями англійської пісенно-хорової культури. Антеми, театральна музика, опера «Дідона і Еней», інструментальні твори. Зниження художнього рівня англійського музичного мистецтва після Г. Персела. Діяльність XVIII ст. відомих іноземних музикантів – Г. Генделя, Й. К. Баха та ін. Перші публічні концерти в Англії.

Література основна: 2–5.

Додаткова: 1, 4, 15, 19.

Тема 1.3. Німецьке музичне бароко

Музична культура Німеччини, її активізація у першій половині XVIII ст. Німецька народна пісня й інструментально-танцювальна музика в умовах міського побуту XVII – XVIII ст. Соціальний стан німецьких композиторів, спільні творчі установки. Г. Шютц: поєднання досягнень хорової поліфонії і музичної драми венеціанці з німецькими національними традиціями. Кантати, пасіони, ораторії, «Духовні симфонії» Г. Шютца. Творчість органістів – попередників Й.С. Баха: С. Шейдта, Й. Пахельбеля, Г. Бема, Д. Букстехуде.

Г.Ф. Гендель. Роль у розвитку музичної культури Німеччини та Англії. Виконавська діяльність. Національна основа творчості, засвоєння досягнень інших національних шкіл. Оперна творчість: збереження зв'язку з традицією італійської опери-seria, її драматизація («Радамисто», «Юлій Цезар»). Ораторії Генделя: сюжети, ідеї, монументальний героїчний характер, риси театральності. Типи ораторій. Інструментальна музика: concerto grosso, органні твори. Музика для виконання під відкритим небом «Музика для феєрверку», «Музика для прогулянки по воді»). Поліфонія Г. Генделя: гармонічна основа, близькість до побутових італійських пісень, танців, маршів.

Й. С. Бах. Творчий шлях, багатогранна діяльність. Музичний стиль: органічний синтез поліфонічного і гармонічного мислення, зв'язок мелодики з німецькою народною пісенністю, протестантським хоралом. Вокально-інструментальні жанри: духовні та світські кантати, ораторії, пансіони, меси. Нові риси у трактуванні драми, у принципах композиції. Народно-побутові риси світських кантат («Кавова», «Селянська»). Інструментальна музика: «ДТК» – коло образів, особливості композиції, різновиди фуг. Клавірні сюїти (французькі, англійські), партіти – нові риси трактування циклу. Органна музика: жанри, монументальність, імпровізаційна свобода. «Бранденбурзькі» концерти: будова циклу, принципи тематичного розвитку. Вплив оркестрових концертів на формування класичного симфонізму.

Література основна: 2–5.

Додаткова: 1, 16, 19.

Тема 1.4. Творчість композиторів Віденського класицизму

Віденський класицизм. Просвітництво та ідеї раціоналізму. Три сфери функціонування музики. Друга половина XVIII ст. – формування віденської класичної школи. Сонатна форма як втілення діалектичного конфлікту. Симфонічний цикл: драматургія, структура, співвідношення частин. Новаторство в оперній і сонатно-симфонічній драматургії.

К. В. Глюк. Естетичні погляди, принципи оперної драматургії. Початок оперної реформи – «Орфей» і «Альцеста». Оперні паризького періоду: «Іфігенія в Авліді», «Арміда», «Іфігенія у

Тавриді». Боротьба «глюккістів» і «пічіністів». Пізні опери К. Глюка: тема морального подвигу, героїко-трагічних конфліктів. Різноманіття аріозних форм. Роль хору, балету, оркестру в драматургії опери. Зв'язок увертюри зі змістом опери.

Ф. Й. Гайдн. Риси стилю: зв'язок із народною музикою, жанрова характеристичність. Пріоритет симфонії і квартету. Кристалізація музичного тематизму. Співвідношення частин циклу. Примат гомофонно-гармонічного стилю. Формування класичного складу оркестру. Еволюція творчості. Посилення драматизму в творах пізнього періоду. Образний зміст сонат для фортепіано, сольних концертів, ансамблів. Сольні пісні: зв'язок із побутовим музикуванням. Ораторії «Пори року» і «Створення світу»: сюжет, будова, музична мова.

В. А. Моцарт. Естетичні погляди, творчі принципи, жанрове різноманіття. Краса і багатство мелодики, втілення народних інтонацій. Взаємодія гомофонно-гармонічного та поліфонічного мислення. Контрастно-конфліктна драматургія музичної форми. Новаторські риси опер «Весілля Фігаро», «Дон Жуан», «Чарівна флейта». Інструментальна музика, її єдність з оперною творчістю. Останні симфонії – новий етап розвитку симфонізму. Еволюція концерту, фортепіанної сонати. Пісні для голосу із супроводом, концертні арії. Філософська і художня своєрідність Реквієма.

Л. Бетховен. Етапи творчого шляху. Діалектичні принципи симфонізму, монументальність, драматизм, гострота конфліктів. Якісно новий підхід до сонатної форми та сонатно-симфонічного циклу. Пріоритет симфонічної творчості. № 3, 5, 9 – ідея боротьби з долею. Ліричні й жанрово-побутові образи у №2, 4, 6, 7, 8. Програмні увертюри та інструментальні концерти: симфонізація жанрів. Фортепіанні сонати та варіації: новаторська трактовка циклу, пошук виразності інструменту. Вокальна творчість: цикл «Далекій коханій» – предтеча романтичної лірики. Інтерес до фольклору інших національних культур, зокрема й української. Дружба з А. Розумовським. Обробки українських народних пісень («Їхав козак за Дунай»).

Література основна: 2–5.

Додаткова: 1, 16, 19.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Музична культура XIX ст.

Тема 2.1. Романтизм як стиль музичної творчості XIX ст. Камерно-вокальна музика

Принципи романтичної естетики. Співвідношення категорій ідеального і реального. Інтерес до історії, побуту, мистецтва, фольклору різних країн і народів. Конфлікт особистості й середовища. Ідея синтезу мистецтв. Музичний романтизм: нові жанри, пріоритетні жанри, співвідношення жанрів. Розвиток мініатюрних та поемних форм, нове трактування циклів. Багатство виражальних засобів у сфері мелодики, гармонії, ритміки, інструментовки; розробка нових композиційних принципів.

Ф. Шуберт. Зв'язок творчості з народним і класичним мистецтвом. Пісня (Lied) – провідний жанр у доробку. Пісенність як основа стилю. Широке коло поетичних текстів. Співвідношення вокальної і фортепіанної партій. Звернення до міської побутової музики. Три пісенні цикли: принципи побудови, прийоми об'єднання. Пісні на тексти Г. Гейне; мелодизація речитативу; гармонічне багатство й оригінальність фактури.

Р. Шуман. Новий етап у розвитку німецького музичного романтизму. Роль сучасної німецької літератури і поезії у формуванні його естетичних ідей і теоретичних принципів (Жан-Поль, Е.Т.А. Гофман, Г. Гейне). Пісні, їхня роль у розвитку камерної лірики. Глибоке психологічне розкриття поетичних образів. Особливості вокальної мелодики, співвідношення вокальної і фортепіанної партій. Три пісенні цикли: особливості жанру.

Ф. Ліст. Коло поетів: сучасники, поети XVIII ст. Увага до Й. В. Гете, Г. Гейне, В. Гюго, угорських текстів. Риси пісень: декламаційний склад мелодії, широке використання можливостей фортепіано, особливості форми. Образний зміст пісень: радість кохання, мрії про кохання настрої скорботи, образи страждання, розлуки, самотності, образи природи, пісні-балади, пісні героїчного характеру, останній період творчості посилюються мотиви смерті, тлінності усього земного.

Література основна: 2–5.

Додаткова: 2, 17, 20.

Тема 2.2. Інструментальні жанри епохи Романтизму

Фортепіанна та скрипкова музика. Популярність інструменту в музичному побуті XIX ст. Формування жанрової системи фортепіанної музики. Фортепіанна мініатюра як оптимальна форма вираження романтичного світосприйняття. **Ф. Шуберт.** Новизна фортепіанного мислення – танцювальні п'єси (вальси, лендлери, марші). Вальси: зв'язок із побутовим танцем, піднесення над прикладною розважальною музикою. **Ф. Мендельсон.** «Пісні без слів» як новий романтичний жанр. Класифікація за жанровою ознакою, програмний та безпрограмний характер. **Ф. Шопен.** Фортепіанний композитор, риси стилю, новаторство у трактуванні жанрів (балада і скерцо). Сонати b-moll та h-moll – дві концепції сонатної драматургії. **Р. Шуман.** Послідовність невеликих контрастних п'єс – оптимальна форма вираження багатой фантазії автора. Цикли мініатур, імпровізаційні форми («Токата»), романтичні варіації («Abegg»), три сонати, Фантазія до-мажор. Роль програмності. **Н. Паганіні, Ф. Ліст.** Тісний зв'язок творчості з виконавською практикою. Традиція концертно-віртуозного піанізму, оркестровий характер мислення: Риси стилю: блиск, міць, барвистість, декламаторський пафос, віртуозний розмах, імпровізаційність. Роль програмності, різноманіття жанрів. **Й. Брамс.** Еволюція від крупних форм (сонат, вар. циклів) до мініатюри. Синтез класицистських та романтичних тенденцій (балади, рапсодії). Слов'янська народно-національна тематика. Роль побутових жанрів (вальси, угорські танці).

Симфонічна музика. Розквіт симфонічної музики, оновлення жанрової системи. Вільне трактування сонатно-симфонічного циклу віденських класиків, підпорядкування наскрізній ідеї, тяжіння до свободи розгортання тематичного матеріалу. Розвиток оркестрового письма, темброве збагачення, розширення складу оркестру. Програмний симфонізм, нові жанри: симфонічна поема, фантазія, сюїта. **Ф. Шуберт.** «Незавершена» симфонія – новий тип лірико-драматичної симфонії, відсутність контрасту між частинами. **Р. Шуман.** Увертюра до «Манфреда» – ідея байронівської філософської поеми у музиці. **Г. Берліоз** та програмний романтичний симфонізм. «фантастична симфонія» - ототожнення музичного задуму з образами сучасної літератури; театралізація. **Ф. Ліст.** Автор жанру симфонічної поеми. Риси ідеалістичної абстракції, риторики, ораторського пафосу. Витоки сюжетів. Узагальнена програмність без послідовного розвитку сюжету в музиці. **Й. Брамс.** Синтез традицій Л. Бетховена та Ф. Шуберта. Психологічна інструментальна драма (симфонія №4). Поєднання масштабності та деталізованої камерності стилю, співвідношення рис сонатності й варіаційності. Роль наскрізного розвитку в драматургії циклу, оркестр Й. Брамса. **Б. Сметана. А. Дворжак. Е. Гріг.**

Література основна: 2, 3, 5.

Додаткова: 3, 17, 20.

Тема 2.3. Шляхи розвитку романтичної опери

Італія. Зв'язок романтизму з визвольним рухом. Італійська романтична література. Оперна культура: підйом виконавської майстерності. **Дж. Верді.** Період «Рісорджіменто». Відображення в мистецтві національно-визвольного і соціального рухів. Синтез традицій класицизму і романтизму, пошуки реалістичних форм. Історичне значення творчості, участь у національно-визвольному русі. Особливості оперної реформи Дж. Верді: створення реалістичної музичної драми. Ранні історико-героїчні романтичні опери («Набукко», «Ломбардці», «Битва при Леньяно») – посилення реалістичного начала. Тема соціальної несправедливості в операх начала 1850-х рр. («Ріголетто», «Трубадур», «Травіата»), різнобічна психологічна характеристика героїв. Творчі пошуки 50-60-х рр. (тема боротьби з тиранією у «Сицилійській вечірні», «Балі-маскарад», «Дон Карлосі»). Розробка принципів «музично-сценічної драми». Опера «Аїда»: ідея протесту проти національного гніту. «Отелло» – вершина творчості Дж. Верді. Музична драматургія «Отелло».

Німеччина. Опера перших десятиліть XIX ст.: зв'язок із зінгшпилем. **К. М. Вебер.** Народні витоки, протиставлення реальності і фантастики, психологічне поглиблення образів. **Р. Вагнер.** Багатогранність особистості, основні етапи творчості. Естетичні й філософські погляди 30-40-х рр., суспільна діяльність. Оперы 40-х рр.: втілення традицій німецької романтичної опери і кристалізація принципів музичної драми. Оновлення народно-фантастичної опери рисами балади («Летючий голландець»); розвиток лицарської романтичної опери («Лоенгрін», «Тангейзер»). Теоретичні роботи кінця 40 – початку 50-х рр., обґрунтування принципів музичної драми. «Тристан та Ізольда» – психологічна музична драма. Гіпертрофія принципу наскрізного розвитку інтонаційного матеріалу. Тетралогія «Перстень Нібелунга» – втілення реформаторських принципів. Філософсько-символічне трактування епосу, поєднання героїко-епічного задуму з психологічною драмою. Симфонічні принципи музичної драми Вагнера. Лейтмотивна система. Драматургічна роль оркестру, вага декламаційності у вокальних партіях. Байройтський період. Відображення світоглядних суперечностей у концепції «Парсифаля».

Франція. Відображення тематики ВФР в опері-апофеозі. Насичення героїкою і драматичною патетикою жанру комічної опери; формування жанру «опери спасіння»: опери **А. Гретрі; Ж. Лесюера, Л. Керубіні.** Характерні риси драматургії, музичної мови. **Ш. Гуно.** «Фауст» як зразок ліричної опери. Риси оперної естетики **Ж. Бізе.** Демократизація жанру ліричної опери («Шукачі перлин»). Роль жанрових сцен в опері «Пертська красуня». 1870-і рр. – період творчої зрілості. Психологічна виразність музики. Музика до драми А. Доде «Арлезіанка» (яскраве втілення провансальського фольклору). «Кармен» – вершина творчості. Гострота драматичного конфлікту; єдність музики та сценічної дії. Психологічна складність характерів, їх розкриття характерів у розвитку дії. Різноманіття жанрово-побутових джерел у музиці «Кармен».

Література основна: 2–5.

Додаткова: 17, 20.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Музична культура кінця XIX – XXI ст.

Тема 3.1. Відхід від естетики Романтизму в музиці кінця XIX – початку XX ст. Імпресіонізм, експресіонізм.

Відхід від ідеалів естетики Романтизму. Розпад світогляду доби Романтизму та системи музичних виражальних засобів. Все більша акцентованість уваги митців на окремих аспектах колись цілісної стильової системи. Зосередженість на споглядальності, безконфліктності, потаємному значенні образів, перебільшена увага до витонченості звукопису (імпресіонізм, символізм). Загострена емоційність і надсильні переживання, втілення емоцій, раніше недоступних для передачі суто музичними засобами, надмірність засобів (експресіонізм).

Імпресіонізм та символізм у музиці. Виникнення і розвиток імпресіонізму у французькій музиці під впливом імпресіоністського живопису, поезії і традицій французької музики XVIII ст. (Ф. Куперена, Ф. Рамо); використання досягнень Ф. Шопена, Ф. Ліста. Інтерес до передачі естетичної насолоди у сприйнятті явищ навколишнього світу, поетично витончене вираження невловимо хитких рухів і відтінків людських почуттів, відхід від проблем і конфліктів соціальної дійсності. Нові теми і образи імпресіоністського мистецтва.

К. Дебюссі (1862–1918). Етапи становлення, характерні риси зрілого періоду творчості (основні жанри і найвидатніші твори). Стиль К. Дебюссі: піднесено благородна, стримана поетичність музичної мови, вплив класичних традицій французької музики. Тісний зв'язок із поезією символістів (П. Верленом, С. Маларме, М. Метерлінком та ін.) у сфері ладу, ритму, інтонації, тематизму, гармонічної і тембрової виразності, музичної форми. Фортепіанні твори – якісно новий етап у розвитку фортепіанної музики (Прелюдії, «Естампи», «Острів радості» тощо). Симфонічні твори («Післяполудневий відпочинок фавна», «Ноктюрни»: «Хмари», «Свята», «Сирени»; «Море»):

програмність, її картинно-образний і витончено-ліричний характер. Тонкий психологізм вокальної лірики, значення фортепіанної партії. Опера «Пеллеас і Мелізанда» (М. Метерлінк).

М. Равель (1875–1937). Риси імпресіонізму у творчості довоєнних років. Чутливе сприйняття М. Равелем життя, драматичних, трагедійних і комічних проявів. Жанри музичного театру: опера «Іспанський час», балет «Дафніс і Хлоя». Інтерес до фольклору різних національних культур: «Іспанська рапсодія», «Альборада», Тріо, «Іспанський час», «Новогрецькі пісні». Традиції класицизму в «Павані», сонатині, сюїті «Гробниця Куперена» та ін. Фортепіанні твори: «Гра води», «Дзеркала» («Відображення»), «Матінка-Гусиня», «Нічний Гаспар». Післявоєнний період. Твори 1920-х рр. («Вальс», «Мадагаскарські пісні», опера-балет «Дитя і чари», «Болеро», соната для скрипки і ф-но, концерти для ф-но, «Три пісні Дон Кіхота»). Стилiстичні зміни. Прагнення до чіткості форм, лаконізму тематичного матеріалу, використання політональних ефектів, роль ритму (джаз).

Експресіонізм у музиці і його передвісники.

Г. Малер (1860–1911). Композитор і диригент. Відродження традицій бетховенського симфонізму. Трагедійна інтерпретація моральних конфліктів сучасності. Монументальність ідейно-філософських концепцій симфонізму (симфонії №2, 3, 8). Основні теми творчості: проблеми життя і смерті, людини і природи, всезагального братства й любові, дисгармонії сучасного світу. Поєднання трагедійного пафосу із гротеском, іронічне переосмислення побутових жанрів. Перші чотири симфонії (риси романтизму, пантеїзм, романтична іронія). Симфонії 1900-х років (№5-7): загострення психологічного конфлікту, інтенсивність емоційного висловлювання, контрастність, гротеск, складність і динамічна насиченість музичної мови (№8). Останні твори: «Пісня про землю», симфонії №9, 10. Мотиви трагічної самотності, глибокої зосередженості і піднесено-благородної печалі. Риси стилю: демократична природа інтонації, зв'язок мелодики з народною пісенністю, із традиціями романтизму та інтонаціями віденської побутової музики. Трагування симфонічного циклу: переосмислення форм і жанрів професійної і народно-побутової музики. Хорал як жанр і хоральні інтонації у творчості Г. Малера. Інтонаційний зв'язок тематизму симфоній з інтонаціями і образами пісенних циклів Малера («Пісні мандрівного підмайстра», «Чудесний ріг хлопчика», «Пісні про померлих дітей», «Сім пісень останніх років»).

Р. Штраус (1864–1949). Довгий творчий шлях, сповнений яскравих художніх досягнень. Артистизм і багатогранність природи (композитор, диригент, суспільний діяч), широкі гуманітарні інтереси. Програмний симфонізм і музичний театр – дві основні жанрові сфери. Роль класичних і романтичних традицій (втілення творчих принципів Ф. Ліста, Г. Берліоза, Р. Вагнера). Зв'язок ранніх симфонічних поем («Дон Жуан», «Смерть і просвітлення», «Тіль Ейленшпігель») з програмним симфонізмом Ф. Ліста. Особливості тематичного матеріалу: яскрава, образна характерність тематизму, техніка лейтмотивів, інтонаційно-ритмічна і динамічна напруга, прояв зовнішньої ілюстративності. Ускладнення музичного письма на межі XIX-XX ст. Втілення ідей Ф. Ніцше у поемах «Так казав Заратустра», «Життя героя». Художня ілюстративність «Альпійської симфонії». Найбільш видатні симфонічні твори пізнього періоду творчості: «Метаморфози» – етюд для 23 інструментів-соло (Es-dur) – відгук художника на потрясіння, викликані Другою світовою війною.

А. Шонберг і його рання творчість («Пісні Гурре»).

Література основна: 1 – 3.

Додаткова: 1-4, 6, 11, 12, 21, 22.

Тема 3.2. Стилєві пошуки композиторів XX–XXI ст.

Музика між Першою та Другою світовими війнами.

Франція. Творча група «Шести» (Les Six): Д. Мійо, А. Онеггер, Ф. Пуленк, Ж. Орік, Л. Дюрей, Ж. Тайєфер. Анти-імпресіоністична спрямованість їхньої творчості, боротьба проти витонченості, пріоритет енергійного, динамічного стилю, що відповідає характеру, темпам і формам сучасного життя. Вплив Е. Саті та І. Стравинського; естетичних ідей Ж. Кокто: урбанізм, атмосфера вулиці, ярмарку, мюзик-холу, відмова від психологічних глибин. Заперечення класичних традицій,

захоплення урбанізмом, поєднання наївної ексцентриади з навмисними звуковими ускладненнями, інтерес до фольклору, безпосередність, артистизм і дотепність художніх рішень.

Нова віденська школа. Виникнення додекафонної системи – результат злиття експресіоністських прийомів (атональність, розпад мелосу) з конструктивістським раціоналізмом, уможливленим застосуванням принципів старої поліфонії. Музичні течії, паралельні експресіонізму: «нео-примітивізм» (естетське обігравання архаїчних звукових форм), урбанізм (динаміка і ритми сучасного міста), конструктивізм. Політональні ефекти, лінійний контрапункт, ударно-шумове трактування тембрів. Видатні представники ново-віденської школи: А. Шенберг, А. Берг, А. Веберн. Характеристика творчості цих композиторів.

Німецька школа: П. Гіндеміт. Величезний творчий розмах, складність художнього почерку. Бунтарський характер творів 20-х років; риси експресіонізму (опери «Вбивця – надія жінок», «Свята Сусанна»). Урбанізм в операх «Туди і назад», «Новини дня». Твори до приходу нацистів: цикли інструм. ансамблів «Камерна музика», «Струнні квартети», «Концерт для оркестру», вокальний цикл «Життя Марії» та ін. Ідейний перелом композитора під час наступу нацизму: опера «Художник Матіас» та однойменна симфонія. Еміграція (США, Швейцарія). Імітаційна поліфонія, оригінальна тональна система на протиположності додекафонії (фортепіанний цикл «Ludus tonalis»). Симфонія «Гармонія світу» та однойменна опера, симфонія «Serena», «Симфонічні метаморфози тем Вебера», Реквієм.

Музика США: Ч. Айвз. Багатожанровий характер, втілення побутового пісенного матеріалу в поєднанні з прийомами, які з'явилися пізніше в арсеналі європейської музики (політональне й атональне мислення, елементи серійності, мікрохроматики, поліритмії, поліфонії пластів, алеаторики, сонористики, стереофонії, колажу, полістилістики). Знакові твори: Симфонія №4, п'єса «Питання, що залишився без відповіді», Соната для фортепіано №2 «Concord». **Дж. Гершвін:** зародження джазу: особливості драматургії, вільне втілення народних жанрів темношкірих американців (блюз, спірічуел) в опері «Поргі та Бесс» та інструментальних п'єсах («Рапсодія в стилі блюз», концерт для фортепіано, «Кубинська» увертюра). Естрадні пісні Дж. Гершвіна.

Неофольклоризм: Б. Барток, Е. Вілла-Лобос.

Різноманіття пошуків у музиці середини ХХ – початку ХХІ століть. К. Штокгаузен, В. Лютославський, К. Пендеревський, Я. Ксенакіс, Д. Лігеті, Б. Бріттен, Дж. Кейдж, С. Райх, Ф. Гласс, О. Мессіан, П. Булез, А. Пярт.

Стилістичні особливості музики саундтреків: М. Штайнер, Б. Геррман, Н. Рота, Дж. Вільямс, Е. Морріконе, Г. Циммер, Дж. Горнер, Г. Шор, А. Сильвестрі, Вангеліс (Е. О. Папатанасіу). Поняття цільової аудиторії.

Проблеми музичного мистецтва сучасності.

Література: 1 – 3.

Додаткова: 3, 5, 7 – 12, 23.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення із дисципліни «Історія музики: історія зарубіжної музики» оцінюються за кредитно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю.

Кожний модуль включає бали за відвідування лекцій, виконання самостійної роботи, виступи на семінарах, роботу на лабораторних заняттях, модульну контрольну роботу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на лекційних, семінарських заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;

Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці

Семестр 1

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	4	4	3	3
Відвідування семінарських занять	1	4	4	3	3
Робота на семінарських заняттях	10	4	40	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			93		76
Максимальна кількість балів			169		

Семестр II

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	4	4
Відвідування семінарських занять	1	3	3
Робота на семінарських заняттях	10	3	30
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10
Разом			72
Максимальна кількість балів за 2 семестр: 72 балів			
Максимальна кількість балів за 1 семестр: 169 балів			
Розрахунок коефіцієнта: $(169 + 72) : 100 = 2,41$			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ п/п	Тема	Зміст завдань
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музична культура від давніх часів до початку XIX ст.		
1.1.	Періодизація історії музики. Музика Античності, Середньовіччя та Ренесансу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати визначення основних понять, термінів. 3. Створити таблицю періодизації розвитку культури Античного світу, Середньовіччя та Відродження. 4. Прочитати пропоновані давньогрецькі міфи, що мали популярність у музичній творчості наступних епох. 5. Створити порівняльну таблицю світоглядних та естетичних ознак культури Середньовіччя та Відродження. 6. Виписати структуру меси, характерні ознаки григоріанського хоралу, органуму, мотету, мадригалу. 7. Слухати й аналізувати пропоновані зразки музичних жанрів. 8. Розучити і співати пропоновані мелодії різних жанрів.
1.2.	Музичне мистецтво XVII – початку XVIII ст.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Виписати ознаки культури Нового часу. 3. Ознайомитися з біографіями та провідними жанрами творчості К. Монтеверді, А. Скарлатті, Ж.-Б. Люлі, Г. Перселла. 4. Виписати характерні ознаки опери-seria та французького музичного театру. 5. Слухати й аналізувати фрагменти опер К. Монтеверді, А. Скарлатті, Ж.-Б. Люлі, Г. Перселла. 6. Виписати провідні жанри інструментальної музики. 7. Створити хронологічні таблиці життя і творчості Ж.Ф. Рамо, Ф. Куперена,

		<p>А. Кореллі, Дж. Тартіні.</p> <p>8. Слухати й аналізувати пропоновані інструментальні твори цих композиторів.</p>
1.3.	Німецьке музичне бароко	<p>1. Опрацювати пропоновану літературу.</p> <p>2. Виписати естетичні й художні ознаки бароко.</p> <p>3. Ознайомитися з історичними пам'ятками архітектури й живопису західноєвропейського бароко.</p> <p>4. Виписати визначення основних понять, термінів.</p> <p>5. Створити хронологічні таблиці життя і творчості Й.С. Баха та Г.Ф. Генделя.</p> <p>6. Створити порівняльну таблицю провідних жанрів творчості Й.С. Баха та Г.Ф. Генделя.</p> <p>7. Слухати й аналізувати пропоновані твори Й.С. Баха та Г.Ф. Генделя.</p> <p>8. Розучити один із пропонованих творів Й.С. Баха та Г.Ф. Генделя.</p>
1.4.	Творчість композиторів Віденського класицизму	<p>1. Опрацювати пропоновану літературу.</p> <p>2. Виписати естетичні й художні ознаки музичного класицизму.</p> <p>3. Створити хронологічну таблицю життя і творчості К.В. Глюка, Й. Гайдна, В.А. Моцарта, Л. Бетховена.</p> <p>4. Виписати основні засади оперної реформи К.В. Глюка та В.А. Моцарта.</p> <p>5. Слухати оперу К.В. Глюка «Орфей та Еврідіка» та В.А. Моцарта «Весілля Фігаро» у сучасних версіях та аналізувати драматургію та стилістичні особливості.</p> <p>6. Виписати структурні особливості класичної симфонії і сонати.</p> <p>7. Слухати й аналізувати пропоновані сонати і симфонії трьох віденських класиків.</p> <p>8. Розучити і співати пропоновані вокальні твори (фрагменти опер) віденських класиків.</p>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Музична культура XIX ст.		
2.1.	Романтизм як стиль музичної творчості XIX ст. Камерно-вокальна музика	<p>1. Опрацювати пропоновану літературу.</p> <p>2. Виписати естетичні й художні ознаки романтизму, стилістичні риси музичного романтизму.</p> <p>3. Створити хронологічні таблиці життя і творчості композиторів – авторів камерно-вокальної музики.</p> <p>4. Ознайомитися з біографіями та творчістю поетів, на вірші яких написано камерно-вокальні твори.</p> <p>5. Слухати вокальні цикли Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Ліста.</p> <p>6. Аналізувати образний зміст і стилістику вивчених творів.</p> <p>7. Ознайомитися з інтерпретаціями вивчених творів у виконанні видатних співаків.</p> <p>8. Розучити і співати один із пропонованих творів.</p>
2.2.	Інструментальні жанри епохи Романтизму	<p>1. Опрацювати пропоновану літературу.</p> <p>2. Виписати визначення основних понять і термінів.</p> <p>3. Створити хронологічні таблиці життя і творчості композиторів – авторів фортепіанних та симфонічних творів.</p> <p>4. Виписати характерні ознаки програмного симфонізму Г. Берліоза, Р. Шумана, Ф. Ліста.</p> <p>5. Створити порівняльну таблицю симфонічного циклу віденського класицизму та романтизму (на прикладі «Фантастичної» Г. Берліоза та симфонії №4 Й. Брамса)</p> <p>6. Слухати й аналізувати фортепіанні твори Ф. Шуберта, Ф. Мендельсона, Ф. Шопена, Р. Шумана, Ф. Ліста, Й. Брамса; Незавершену симфонію»</p>

		<p>Ф. Шуберта, «Фантастичну» Г. Берліоза, симфонічні поеми Р. Шумана, Ф. Ліста, симфонію № 4 Й. Брамса.</p> <p>7. Ознайомитися з найбільш яскравими інтерпретаціями вивчених фортепіанних і симфонічних творів видатними виконавцями минулого і сучасності.</p> <p>8. Вивчити звучання основних тем вивчених творів.</p>
2.3.	Шляхи розвитку романтичної опери	<p>1. Опрацювати пропоновану літературу.</p> <p>2. Виписати визначення основних понять і термінів.</p> <p>3. Виписати характерні жанрові ознаки романтичної опери Дж. Россіні, В. Белліні, Г. Доницетті, Е.Т. Гофмана, К.М. Вебера, Л. Керубіні.</p> <p>4. Створити хронологічну таблицю творчого шляху Дж. Верді, Р. Вагнера, Ж. Бізе.</p> <p>5. Ознайомитися з літературними джерелами знакових опер обох композиторів.</p> <p>6. Виписати базові принципи концепції оперного спектаклю Дж. Верді й Р. Вагнера та порівняти їх.</p> <p>7. Послухати / переглянути фрагменти означених опер Дж. Верді, Р. Вагнера та Ж. Бізе у сучасних інтерпретаціях, аналізувати характер і стилістику цих опер.</p> <p>8. Розучити і співати пропоновані мелодії опер Дж. Верді, Р. Вагнера та Ж. Бізе.</p>

№ п/п	Тема	Зміст завдань
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Музична культура кінця XIX – XXI ст.		
1.1.	Відхід від естетики Романтизму в музиці кінця XIX – початку XX ст. Імпресіонізм, експресіонізм.	<p>1. Опрацювати пропоновану літературу.</p> <p>2. Виписати визначення основних понять і термінів.</p> <p>3. Створити хронологічні таблиці життя і творчості К. Дебюссі та М. Равеля, Г. Малера та Р. Штрауса.</p> <p>4. Виписати стильові тенденції, які простежуються у творчості обраних композиторів.</p> <p>5. Слухати пропоновані фрагменти творів означених композиторів.</p> <p>6. Аналізувати образний зміст і стилістику вивчених творів.</p> <p>7. Виписати імена видатних сучасників означених композиторів, представників різних національних культур.</p> <p>8. Переглянути відео-матеріали, присвячені творчості обраних композиторів.</p>
1.2.	Стильові пошуки композиторів XX–XXI ст.	<p>1. Опрацювати пропоновану літературу.</p> <p>2. Виписати визначення основних понять і термінів.</p> <p>3. Ознайомитися з біографіями та етапами творчості композиторів французької «Шістки», «Нової віденської школи», П. Хіндемита, Ч. Айвза, Б. Бартока, Е. Вілла-Лобоса, К. Штокгаузена, В. Лютославського, К. Пендеревського, Я. Ксенакіса, Д. Лігеті, Б. Брітгена, Дж. Кейджа, С. Райха, Ф. Гласса, О. Мессіана, П. Булеза, А. Пярта.</p> <p>4. Виписати стильові тенденції, які простежуються у творчості обраних композиторів.</p> <p>5. Слухати пропоновані фрагменти творів означених композиторів, а також авторів саундтреків М. Штайнера, Б. Германа, Н. Роти, Дж. Вільямса, Е. Морріконе, Г. Циммера, Дж. Горнера, Г. Шора, А. Сильвестрі, Вангеліса..</p> <p>6. Аналізувати образний зміст і стилістику вивчених творів та саундтреків.</p> <p>7. Виписати імена видатних сучасників означених композиторів, представників різних галузей культури.</p>

		8. Переглянути відео-матеріали, присвячені творчості обраних композиторів.
--	--	--

Максимальна кількість балів за виконання завдань для самостійної роботи: 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням електронних завдань.

Форма проведення: письмово.

Максимальна кількість балів: 25 балів.

6.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому порядку в межах стобальної шкали, а підсумкова – як середня зважена оцінка.

Форми проміжного контролю визначаються кафедрою самостійно і чітко прописуються в робочій навчальній програмі.

Кількість балів, яку студент набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті.

Результати проміжного та підсумкового контролю знань зазначаються у відомості обліку успішності, а загальна підсумкова оцінка – в індивідуальному навчальному плані студента (ІНПС).

Семестровий контроль в Університеті здійснюється у формі, передбаченій навчальним планом.

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом – 60 год.: лекції – 14 год., семінарські – 14 год., МКР – 4 год., самостійна робота – 28 год.

Назва модуля	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Музична культура від давніх часів до початку XIX ст.				ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II Музична культура XIX ст.		
Кількість балів за модуль	93 бали				76 балів		
	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	2.1.	2.2.	2.3.
Теми лекцій	Періодизація історії музики. Музика Античності, Середньовіччя та Ренесансу	Музичне мистецтво XVII – початку XVIII ст.	Німецьке музичне бароко	Творчість композиторів Віденського класицизму	Романтизм як стиль музичної творчості XIX ст. Камерно-вокальна музика	Інструментальні жанри епохи Романтизму	Шляхи розвитку романтичної опери
Лекції (7 балів)	2	1	-	1	1	1	1
Семінар. заняття (всього 77 балів)	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10
Самост. робота (всього 35 балів)	5	5	5	5	5	5	5
Види поточного контролю (всього 50 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)		
Підсумок	93 + 76 = 169 бали						

Назва модуля	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III Музична культура кінця XIX – XXI ст.	
Кількість балів за модуль	77 балів	
	3.1.	3.2.
Теми лекцій	Відхід від естетики Романтизму в музиці кінця XIX – початку XX ст. Імпресіонізм, експресіонізм.	Стильові пошуки композиторів XX – XXI ст.
Лекції (4 бали)	2	2
Семінар. заняття (33 бали)	$(1 + 10) * 1 = 11$	$(1+10) * 2 = 22$
Самост. робота (всього 15 балів)	5	5
Види поточного контролю (всього 25 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)	
Підсумковий контроль	Усього – 72 бал, максимальна кількість балів за 1 семестр – 169 Розрахунок коефіцієнта: $(169 + 72) : 100 = 2,41$	

8. Рекомендована література

Основна:

1. Епохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч. / Пер. з нім. Ю. Семенов. Ч.1. Арс-антиква, Арс-нова, Гуманізм. Ренесанс. Одеса: «Будівельник», 2003. 188 с.
2. Епохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч. / Пер. з нім. Ю. Семенов. Ч.2. Бароко, Класика, Романтика, Нова музика. Одеса: «Будівельник», 2004. 240 с.
3. Зав'ялова О. Історія західноєвропейської музики: навчальний посібник. Суми: Сумський держ. пед. ун-т ім. А. Макаренка, 2003. 72 с.
4. Іванова І., Куколь Г., Черкашина М. Історія опери: навч. посібник. Київ: Заповіт, 1998.
5. Карась Г.В. Еволюція художніх стилів у мистецтві. Курс лекцій. Івано-Франківськ, 2018.
6. Арістотель. Поетика. Харків: Фоліо, 2013.
7. Adler G. Handbuch der Musikgeschichte. Band 1-3. München, 1985.
8. Eggebrecht H. H. Musik im Abendland. München, 1991. 838 с.
9. Fischer-Dieskau D. Robert Schumann. Das Vokalwerk. Stuttgart, 1981.
10. Павлишин С.С. Музика двадцятого століття: Навчальний посібник. Львів : БаК, 2005. 232 с.

Додаткова:

1. Арнонкур Н. Музика як мова звуків. Науково-популярне видання. Суми : Собор, 2002. 184 с.
2. Гофф Ж. Середньовічна уява. Есеї. /пер. з франц. Я. Кравця. Львів: Літопис, 2007. 350 с.
3. Кашкадамова Н. Історія фортепіанного мистецтва XIX ст: підручник. Тернопіль: АСТОН, 2006. 608 с.
4. Семікозов А. Опера та інструментальна музика в Італії першої половини XVII століття : розбіжності функціонування та аспекти взаємодії. *Часопис НМАУ ім. П.І. Чайковського*. Київ, 2012. № 1(14). С. 155–165.
5. Хомінський Ю., Вільковська-Хомінська К. Історія музики. *Українська музика*. 2015. Вип. 3(17). С. 126–132.
6. Хомінський Ю., Вільковська-Хомінська К. Історія музики. *Українська музика*. 2015. Вип. 4(18). С. 127–132.
7. Хомінський Ю., Вільковська-Хомінська К. Історія музики. *Українська музика*. 2016. Вип. 1(19). С. 100–108.
8. Хомінський Ю., Вільковська-Хомінська К. Історія музики. *Українська музика*. 2016. Вип. 2(20). С. 96–100.
9. Хомінський Ю., Вільковська-Хомінська К. Історія музики. *Українська музика*. 2016. Вип. 3(21). С. 94–98.
10. Хомінський Ю., Вільковська-Хомінська К. Історія музики. *Українська музика*. 2016. Вип. 4(22). С. 120–127.
11. Хомінський Ю., Вільковська-Хомінська К. Історія музики. *Українська музика*. 2017. Вип. 1(23). С. 157–163.
12. The Cambridge History of Medieval Music. Vol. 1 /ed. M. Everist, T.F. Kelly. Cambridge University Press. 2018.
13. The Cambridge History of 15th cen. Music. /ed. A.M. Berger, J. Rodin. Cambridge University Press. 2015.
14. The Cambridge History of 16th cen. Music. /ed. I. Fenlon, R. Wistreich. Cambridge University Press. 2019.
15. The Cambridge History of 17th cen. Music. /ed. T. Carter, J. Butt. Cambridge University Press. 2005.
16. The Cambridge History of 18th cen. Music. /ed. S.P. Keefe. Cambridge University Press. 2009.
17. The Cambridge History of 19th cen. Music. /ed. J. Samson. Cambridge University Press. 2005.
18. The Oxford History of Western Music: R. Taruskin. Music from the earliest notations to the 16th century. Oxford University Press. 2010.
19. The Oxford History of Western Music: R. Taruskin. Music in the 17th and 18th centuries. Oxford University Press. 2010.
20. The Oxford History of Western Music: R. Taruskin. Music in the 19th centuries. Oxford University Press. 2010.
21. Гнатів Т. Ф. Музична культура Франції рубежу XIX-XX століть. Навчальний посібник для музичних вузів. Київ: Музична Україна, 1993.
22. Неболюбова Л. Музична культура Австрії та Німеччини рубежу XIX – XX століть. Київ: Музична Україна, 1990. 167 с.

23. Леонтьев С. А. Композиторські технології в музичній практиці американського ігрового кінематографі. Автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства. Київ, 2019. 15 с.
24. Воронюк О. Л. Філософія. Київ: ВСВ «Медицина», 2013.
25. Левчук Л., Оніщенко О. Основи естетики. Київ: Вища школа, 2000. 272 с.
26. Вишинський В.В. Категорія руху в музичній естетиці Густава Малера: джерела й трактування // Часопис НМАУ ім. П.І. Чайковського. Київ, 2010. № 4 (9). С. 105–116.
27. Горбунова І. Особливості виконання фортепіанних творів Клода Дебюссі на прикладі прелюдії «Ворота Альгамбри» (порівняльний аналіз трьох інтерпретацій мініатюри) // Студії мистецтвознавчі. 2014. №1 (45). С. 35–42.
28. Жарков О.М. Техніка композиції як мовний механізм: від правила до звучання // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. Київ, 2021. Вип. 132. С. 9–23.
29. Жаркова В.Б. Музика Клода Дебюссі і Моріса Равеля: сучасний погляд на проблему стильової ідентифікації // Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Вип. 130. Київ, 2021. С. 24–51.
30. Жукова О. Фортепіанні цикли Ф. Пуленка в контексті національної жанрової традиції // Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Смыслові засади музичної творчості. Київ, 2006. Вип. 59. С. 127–134.
31. Карась Г.В. Еволюція художніх стилів у мистецтві. Курс лекцій. Івано-Франківськ, 2018.
32. Мартинова Н. Тенденції урбанізму у фортепіанній музиці Еріка Саті та представників «французької шістки». Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство. Тернопіль, 2011. Вип. 2. С. 131–137.
33. Павлишин С.С. Арнольд Шенберг: Монографія. Київ, 2001. 477 с.
34. Решетілов Б. Пауль Гіндеміт. Тема з варіаціями «Чотири темпераменти» для фортепіано та струнного оркестру: особливості жанру, концепція Людини // Київське музикознавство. Вип. 58. Київ, 2019. С. 113–126.
35. Шань Юйань Вокальна творчість Д. Мійо // Музичне мистецтво і культура. Одеса, 2021. Вип. 33. Кн. 1. С. 121–130.
36. The Cambridge History of Twentieth-Century Music / Edited by N. Cook and A. Pople, 2004.
37. The Oxford History of Western Music: R. Taruskin. Music of the early 20th centuries. Oxford University Press. 2010.

9. Додаткові ресурси

1. Словник-довідник музичних термінів: Режим доступу <http://term.in.ua/>
2. Рівень музики. Сайт Тетяни Постоловської. Режим доступу: <https://sites.google.com/view/muzliteratura1>
3. Електронний навчальний курс «Історія музики: історія зарубіжної музики»: Режим доступу <http://elearning.kubg.edu.ua/course>

Додаток 1

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музична культура від давніх часів до початку XIX ст.

Тема 1.2. Періодизація історії музики. Музика Античності, Середньовіччя та Ренесансу

Семінарське заняття №1

1. Піфагор і музика. Вчення про число та пропорцію.. Платон і музика. Гармонія небесних сфер.
2. «Поетика» Аристотеля і музика. Авлістика та кіфаристика.
3. Давньогрецька міфологія і її зв'язок з музичним мистецтвом.
4. Характеристика збережених зразків давньогрецької музики. Жанрова приуроченість, звукорядні роди.

5. Середньовіччя: музика міста, замку та церкви. Відмінне й спільне. Григоріанський хорал.
6. Ранній органум і його різновиди. Cantus prius factus.
7. Музика готики. Великий органум школи Нотр-Дам. Творчість Леоніна та Перотина.
8. Професійна музика Проторенесансу. Політекстовий мотет. Ізоритмічний мотет у творчості Ф. де Вітрі, Г. де Машо. Пісенна творчість Машо. Ландіні.
9. Професійна музика Ренесансу. Творчість Дж. Данстейбла, Г. Дюфе, Й. Окегема, Я. Обрехта.
10. Способи роботи з cantus prius factus в месах Ренесансу. Жанр chanson. Творчість Жоскена Дебре, Дж. Палестрини, О. Лассо.
11. Мадригал. Жанекен, італійські мадригалісти. Експерименти композиторів Ренесансу з хроматикою (Вінченціно, Джезуальдо).
12. Музичні інструменти Ренесансу, їх конструкція та жанрова приуроченість. Ренесансні танці.

Література основна: 3, 5, 6, 7

Додаткова: 24, 25

Тема 1.2. Музичне мистецтво XVII – початку XVIII ст.

Семінарське заняття №2

1. Передумови формування жанру опери в італійській музиці. Мадригальна комедія.
2. Творчий портрет К. Монтеверді. Опера «Орфей». Оркестр.
3. Відмінності світогляду та естетики Ренесансу і Бароко.
4. Основні композиторські школи та музичні жанри у європейській музиці доби Бароко.
5. Opera seria. Творчість А. Скарлатті.
6. Арії афектів.
7. Opera buffa. Дж. Перголезі. Засоби створення комічного.
8. Жанр concerto grosso на прикладі з творчості Дж. Перголезі.
9. Італійська скрипкова музика XVII – початку XVIII ст. А. Вівальді. Сольний концерт.
10. Музичне мистецтво Англії XVII – початку XVIII ст. Г. Перселл.
11. Французький музичний театр Ж. Б. Люлі. Французька комічна опера. Ж. Ф. Рамо..
12. Творчість французьких клавесиністів.

Література основна: 1, 3, 5, 7, 8.

Додаткова: 2, 5–14, 18.

Тема 1.3. Німецьке музичне бароко

Семінарське заняття №3

1. Вплив Реформації на музику в протестантських державах Європи.
2. Північнонімецька та південнонімецька композиторські школи.
3. Творчі портрети значних попередників Й. С. Баха – Г. Шютца, Й. Пахельбеля, Д. Букстехуде.
4. Й. С. Бах. Життєвий шлях. Етапи творчості.
5. Кантатно-ораторіальна творчість Й. С. Баха. Музично-риторичні фігури.
6. Розвиток конструкції органа в протестантських регіонах Європи у XVII–XVIII ст., основні жанри органної музики. Органна творчість Й. С. Баха.
7. Барокові танці. Структура танцювальної сюїти.
8. Клавірна творчість Й. С. Баха.
9. Творчий портрет Г.Ф. Генделя.
10. Опера творчість Г. Ф. Генделя.
11. Ораторіальна творчість Г.Ф. Генделя.
12. Оркестрова музика Г.Ф. Генделя, Г. Ф. Телеманна, Й. С. Баха. Музичні інструменти Бароко і особливості виконання на них.

Література основна: 2–5.

Додаткова: 1, 16, 19.

Тема 1.4. Творчість композиторів Віденського класицизму

Семінарське заняття №4

1. К. В. Глюк: творчий портрет, сутність оперної реформи.
2. Опера «Орфей та Евридіка» К. В. Глюка.
3. Творчий портрет Й. Гайдна. Основні жанри творчості і досягнення.
4. Симфонічна творчість Й. Гайдна. Склад оркестру. Симфонія №103.
5. В.А. Моцарт: життєвий і творчий шлях, риси стилю.
6. Симфонічна творчість В. А. Моцарта. Симфонії №40 та №41.
7. Опері В. А. Моцарта. Новаторство в опері «Дон Жуан»..
8. Реквієм ре мінор (не) Моцарта.
9. Л. Бетховен: життєвий і творчий шлях, риси стилю. Зміна соціального статусу композитора. Основні ідеї творчості. Цільова аудиторія.
10. Фортепіанні сонати Л. Бетховена. Симфонізм як творчий метод.
11. Симфонічна творчість Л. Бетховена. Увертюра «Егмонт». Симфонія №5.
12. Особливе місце Симфонії №9 Л. Бетховена в історії музики.

Література основна: 2–5.

Додаткова: 1, 16, 19.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Музична культура XIX ст.

Тема 2.1. Романтизм як стиль музичної творчості XIX ст. Камерно-вокальна музика

Семінарське заняття №5

Студентський концерт: виконання самостійно розучених вокальних творів, запропонованих викладачем (Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Ліста) та колективне обговорення стилевих особливостей цих творів.

Література основна: 2, 3, 5.

Додаткова: 17, 20.

Тема 2.2. Інструментальні жанри епохи Романтизму

Семінарське заняття №6

1. Огляд інструментальних жанрів у творчості Ф. Шуберта.
2. Драматургія в Тріо opus 100, No 2 Ф. Шуберта або його симфонії №8 h-moll (на вибір).
3. Характеристика інструментальних жанрів у творчості Р. Шумана. Образи «Рейнської» симфонії.
4. Фортепіанні цикли Р. Шумана. Карнавальність як творчий метод.
5. Ф. Шопен: творчий портрет, риси стилю. Образно-змістове багатство фортепіанної творчості Ф. Шопена. Фортепіанні мініатюри, ноктюрни.
6. Драматургія та образність фортепіанної балади g-moll, сонати b-moll Ф. Шопена (на вибір).
7. Творчий портрет Н. Паганіні. Розширення уявлень про технічні можливості музиканта-виконавця.
8. Г. Берліоз: особливості творчості на прикладі Фантастичної симфонії. Принцип монотематизму. Нове в оркестровці.
9. Ф. Ліст: жанрове різноманіття фортепіанної творчості, риси стилю. Жанр фортепіанної транскрипції: Н. Паганіні-Ф. Ліст «Campanella» або Ф. Шуберт-Ф. Ліст «Вільшаний король» (на вибір).
10. Програмна фортепіанна музика у творчості Ф. Ліста. Програмна поемність як творчий метод. Оркестровість фортепіанного мислення. Угорські рапсодії.
11. Симфонічна поема «Мазепа» (або «Прелюді», «Битва гунів») Ф. Ліста. Проблема поєднання сюжетної програмності та логіки музичної форми.

12. Нові національні композиторські школи Європи. Б. Сметана: біографія, національна своєрідність стилю. Цикл «Моя Батьківщина» або (на вибір) Творчий портрет А. Дворжака. Симфонія «З нового світу»: особливості циклу.

Література основна: 2, 3, 5.

Додаткова: 3, 17, 20.

Тема 2.3 Шляхи розвитку романтичної опери

Семінарське заняття №7

Перегляд опер Дж. Верді та Р. Вагнера з подальшим колективним обговоренням специфіки трактування сюжету та принципів музичної драматургії в операх цих композиторів.

Література основна: 2–5.

Додаткова: 17, 20.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Музична культура кінця XIX – XXI ст.

Тема 3.1. Відхід від естетики Романтизму в музиці кінця XIX – початку XX ст. Імпресіонізм, експресіонізм.

Семінарське заняття №8

1. К. Дебюссі: життєвий і творчий шлях, риси стилю.
2. Імпресіоністичний звукопис у симфонічній поемі К. Дебюссі «Післяполудневий відпочинок фавна». Особливості музичної драматургії.
3. Фортепіанні прелюдії К. Дебюссі, особлива програмність, звукопис засобами фортепіанної фактури, ритму та гармонії.
4. М. Равель: життєвий та творчий шлях.
5. Симфонічна поема «Вальс» М. Равеля і її музична драматургія.
6. Фортепіанна творчість М. Равеля. Риси імпресіонізму, символізму, передвістя експресіонізму, неокласицизму.
7. Г. Малер: життєвий та творчий шлях.
8. Пісенні цикли Г. Малера.
9. Нові риси образності на прикладі Симфонії №1 «Титан» Г. Малера.
10. Колективне обговорення оркестрової драматургії Г. Малера на прикладі однієї частини з його пізніх симфоній: Симфонія №5, 1 ч., Симфонія №9, фінал або Adagio з Симфонії №10. Вагнерівський принцип нескінченної мелодії в оркестровому письмі Г. Малера.
11. Р. Штраус: життєвий та творчий шлях. Жанр симфонічної поеми у творчості. Опера «Саломея».
12. Дж. Пуччіні: життєвий та творчий шлях. Опера творчість.

Тема 3.2. Стилєві пошуки композиторів XX–XXI ст.

Семінарське заняття №9

1. Представники французької «Шістки» та їх творчість.
2. Музичний авангард: загальна характеристика явища.
3. Додекафонія, серійна і серіальна композиторські техніки. А. Шонберг, А. Берг, А. Веберн: головні ознаки стилів, знакові твори.
4. Творчий портрет П. Хіндемита та К. Орфа. Музика і тоталітарна система.
5. Неофольклоризм. Творчість Б. Бартока.
6. Мікрохроматика у творчості Ч. Айвза.
7. Творчість В. Лютославського та К. Пендерецького. Алеаторика і сонористика.

8. Дж. Кейдж і концепція «все є музика». Експериментальна і електронна музика.
9. Творчість К. Штокгаузена, Я. Ксенакіса, Д. Лігеті.
10. Оперна творчість Б. Бріттена. Опера «Поверот гвинта».
11. Мінімалізм: філософія і принципи у творчості Т. Райлі, С. Райх (Райч), Ф. Гласс.
12. Мінімалізм і «нова простота» у творчості А. Пярта.

Семінарське заняття №10

1. Музика і кіно. Творчість авторів саундтреків.
2. Музична мова і стиль саундтреків у контексті музичних пошуків ХХ століття.
3. Музика і гра, музика і концепція у контексті мистецьких пошуків постмодернізму.
4. Проблеми, які стоять перед музичним мистецтвом сучасності – дискусія.
5. Алгоритмічна композиція. Музика і штучний інтелект – дискусія.
6. Перегляд і колективне обговорення відеоматеріалів про сучасне музичне мистецтво.